מז: התכלת פרק רביעי מנחות

דתנן אימורי קדשים קלים כו'. תימה דלא מייתי ריש׳א דתנן כשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים כדי שיזרוק אומר וכו׳: **פינגול.** מפרש התם בהכלתא כשר כך הכלתא פסול ומה הכלתא כשר עד שיקרבו כל מתירין וכו׳ וטמא היינו לטהורים מייבין עליהם משום טומאה שאינו ניתר לא ונותר יליף מיעוט מטמא: **קבעה** להם בפיגול. מי אלמא גופיה דזיבחא דמי הכא נמי כיון דזבח ניתר בזריקה שלא לשמן לחם נמי כיון דקגופי׳ דמי מו׳ דלמא לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן שיהא כי גופיה דזבח: **ובהדר** עיילינהו פליגי. אלמא קאי אכל מאימורין (אפי׳) כי לא הדר עיילינהו פליגי וכן מוכח פ׳ התדיר (זבחים ד׳ ל.): **ואינה** מוציאה מידי מעילה. בכשר קדשי קדשים תימה דהא תנן פ״ה דמעילה (דף כ.) אחו היא שלא היתה לה שעת היתר להכניס שנשחטה חוץ לזמנה משמע דכי נשחטה בהיתר לא מצי משכח ולאו קושיא היא: **ולאו** איתותב רב גידל. [א] ולא תשיב שיעיא דהתם דריש מעילה [ב] דרב פפא הוא דמקשה לה התם ולא פ״ל הכהן שיעורי מיהו תימה דהתם נמי אמרינן [גם זה ז״ל] שם מייתי ליה סיוע ואית דגרסי ולא איתותב רב גידל בגימוטא [ג] ואינו נראה: **מהו** שיזרוק דמן שלא [ד] לשמן. גר׳ ירמיה דאמר תנופה עושה זיקה אבל הלחם אבדו הבכשים דקודם שחיטה לא שרינן לגנויי אבל היכא דבכר נשחטה שרינן לגנויי כדי לתקוני זבחא: **והרי** אם [ה] אחר חצות. מצי לגנויי דמשני פ׳ בתרא דזבחים (דף קטו.) שאני פסח דבאמר יומת השנה שנאמרים הוי: **והרי** תודה. דאם נפרס הלחם או שאבד ונזרק הדם שמה פסולה דהא אבד הלחם אבדה תודה דלית ליה קונגיא לעיל [ג] (דף מו:) אלא קסבר דשלא לשמן [ד] נבעי למזרק) וכי זריק שלא לשמה כשר ומשני שאני תודה דקרייה רחמנא שנאמרים הלכך לכתחלה יכול לזרוק לשם שנאמרים כי אבד הלחם והמקשה היה יכול להקשות כמו שהקשה למעלה והא כיון דשחיטה עושה זיקה מאי איפסיל לחם מיפסיל נמי תודה דקא מאי שנאמרים הוא״ל אלא תודה דקרייה רחמנא שנאמרים הוא״ל אלא מילתא היא דלשמן נמי כשר אלא נראה לפרש דודאי לשם תודה פסולה ופריך שפיר ומשני דלשם שנאמרים נמי לשמה מיקרי והילכך לא מיפסלא בהכי אבל לשם תודה פסול דלא הוי בלא לחם אלא לחם ופרי׳ פ׳ [ד] בפסח דלא בעי עקירה הכא שאני דכבר נשחטה [ו] (לשם תודה מש״ה בעי עקירה): **מושך** שתים מהן ומניחן. למאי דמוקי לה בגיר צריך לומר שמניחן כולם דהא לא יתבי׳ הי אקדים ומיתה דכיון דבמנופה שאחר שחיטה חייבי מ״כ ליתא חוזרת אם הדם עליהן כדמוכיח מנופה דלא צריך ועוד דליכא לא משמע שיניף הד׳ ונראה לפרש טוטל אחת [ה] ומניף הבלם אחרות עמהן זו אחר זו וכן בשויה וכן בשליטת וכן בהרגיעות והשמת אורי לן שצריך שלא יניף הד׳ בכת אחת כדי שיהא ניכר שלא יזרק הדם רק על הבשרים:

כיון

בשאר ימות השנה כשר לשלמים בפ׳ תמיד נשחט (פסחים דף סד.): **פסח קודם חגוה.** (דף סד.): **שנראה לשמו.** כגון הכי בכשים קודם שחיטת הלחם: **ונדחה מלשמו.** לאחר שחיטת הלחם [ב]: **פסח אחר חגוה.** היוס נדחה מלשמו וכשר לשלמים: **והרי תודה.** דלמרן בהאי פירקין (ד׳ מו.) משנשחטה נפרס לחמה הדם יזרק לשם שלמים והכשר יאכל וידי נדרו לא יצא הא כשנשחטה לשמו ונדחת מלשמו וכשרה שלא לשמו: **תודה רחמנא קרייה שלמים.** תודת שלמיו (ויקרא ז) כדאמרן לעיל (מו.), מה שלמים קרבי בלא לחם אף תודה נמי קרבי בלא לחם: **ומניף.** עם הבכשים דבכשי עצרת עטרות עטרות ומשוטין לקמן בפ׳ כל המנחות (ד׳ פא.):

אינה ראויה ואינה מועלת. לא לחייבי משום מעילה ולא משום פיגול ונותר וטמא: ור׳ עקיבא אמר מועלין בהן דסבר דזריקה מועלת לחייבי משום יוצא ומשום מעילה ומשום פיגול: מאי מדזריקה פיגול דיהא דזרק דמן על בנת חוץ לזמנן קבעה ללחם בפיגול לר׳ עקיבא כי כשר כאילו הוה לחם כשר שלא יצא. זריקה שלא לשמה נמי אע״ג דהויא זריקה שאינה ראויה שייא נמי ללחם באכילה דזריקה כשרה אז דילמא לתוספא אמרי דזריקה שאינה ראויה קבעה למיהוי פיגול כזריקה כשרה אבל לקולא דזריקת פסול לישתרי לחם באכילה לא אמרינן: מתקיף לה רב פפא והיכי מצית לאוקמי להני תנאי כרבי ולא כרבי אלעזר ב״ר שמעון כלו׳ דשחיטה מקדש כרבי וכיון דיצאו הוה בהו איסור יוצא ור׳ אליעזר לטעמיה דאמר אין זריקה מועלת דמאי דאמרי׳ דבאיתיהו אבראי שתי הלחם והאימורים פליגי דילמא בהדהר עיילינהו לפנים קודם זריקה. דר׳ אליעזר דאמר אין זריקה מועלת לייצא כדי דאמר שחיטה מקדש ור׳ עקיבא כו׳ אלעזר בר׳ שמעון דאמר שחיט׳ לא מקדשא. וכי הדר עיילינהו לפני זריקה ליה בהו יוצא כולל ולייכא למימר הכא דזריקה מועלת לייצא דהכא ליכא יוצא כלל ולייכא לאוקמי כרבי עקיבא: האי מאי. כלו׳ ליכא למימר הכי דקאמר דבהדר עיילינהו פליגי דאי אמרת בשלמא רבי עקיבא כרבי דקאמרת מעיקרא. וכיון דקרייני להו בשחיטה אתיא זריקה דחדן לזמנן קבעא להו בפיגול הלכך קאמר ר׳ עקיבא מועלין בהן ותיובתיה דר׳ אליעזר מי מיקרשא דליחייבו עלה משום פיגול. זריקת פיגול. בשחיטה בזריקה משום פיגול איכא מביאה לידי מעילה באימורי קדשים קלים דכיון דלא נזרק הדם בכשרות לא מישתרו איסורין לגבי מזבח ואין מועלין בהן: ואין מוציאה מידי מעילה בכשר קדשי קדשים דכיון דלא היתה הוצרכה בכשרות: לא מישתרו כשר לבהנים ומועלין בו: ולא איתותב רב גידל הא בפ״א של מסכת מעילה ואכתי איכ׳ למימר דבהדר עיילינהו פליגא וליכא למפשט דקריינהו שתי הלחם באכילה: מהו שיזרוק דמן לשום זבח אחר: ויש לך דבר שאינו כשר לשמו דנאבד הלחם. והרי פסח שנחטא אחר זמן שחיטת פסח דנראה ונדחה ראינו כשר לשמו דכתיב ושחטו אותו אל בין הערבים ואם עבר והקריבו אחר תחילו ושחטו ומנמא הראשון הרי נדחה מלשמו וכשר שלא לשמו לשום שלמים. הרי תודה דנשחט לשמו ונדחה מלשמו יכשר שלא לשמו ראינו ראי׳ לשמו דקרני מששחטה יצא לחמה הדם יזרק שלא לשום תודה והבשר יאכל (שלא לשמו): דרחמנא קרייה שלמים מה שלמים קרבי בלא לחם ולא הוי דחוי מלשמו:

מסורת הש״ס

א) מעילה יז: זבחים סט:. ב) [זבחים ל.]. ג) מעילה נ:. ד) [זבחים קד:]. ה) ב״מ ל״ב. ו) [לעיל מו.]. ז) [קבוצה. ל״ק. ח) בכשר כשלה. ל״ק. ט) לחיות לחם פיגול אתריגן לקולא לענין טר. ל״ק. י) ל״מ בכבשים לא אתריגן. ל״ק. כ) לפרש. ל״ק. ל) נדפיס דוכה היה אבל בלחם תודה ריש. ל״ק. מ) לא משמעי לחם בכבשים והכ״ל ותמ״כ מ״ה ורע״ק שבר טר׳. ל״ק. נ) [ל״מ]. ס) לא מלבעל אלוגת דרבי ואפסר אליבא דר׳ עקיבא. ל״ק. ע) [ויקרא ה:]. פ) אבל זריקה. ל״ק. צ) בכשר. ל״ק. ק) לא חוי מלאתריגן. ל״ק. ר) וכשר שלא לשמו דפסח בכשר כשלה טר׳ לבלחים מלאתריגן בפ׳. ל״ק. ש) ל״ק מ״ג. ת) דף ס:. א) דף ד. ב) לשמן מר׳ דלא תנוטה טר׳. ל״ק. ג) ל״ל קודם. ל״ק. ד) ל״ק. ה) לא״ל דפסח. ל״ק. ו) רש״ל.

מוסף רש״י

אימורי קדשים קלים שיצאו. והזו חוזק דמן ר׳ אליעזר אומר אין מועלין בהן. דהוי מתו לפני זריקה, דזריקה יליפא הוה מביאה לידי מעילה באימורי קדשים קלים. ר״ע אומר מועלין בהן. דזריקה יליפא מביאה לידי מעילה באימורי קדשים קלים. אין מועלין בהן. לפיכך לאחר זריקה, דלא מהניא כהו זריקה לכהי מקרבנותיהו כמעילה [זבחים פט.]. ואין חייבין עליהן משום פיגול. דהוי לכו מתו שלא נזרק עליהן הדם ולא קרבו כל מתיריהן ונותר. עליהן נותר אלא ככשר הראוי [ויקרא ז:], כיון שהתם [אכל] [מתמהרין ומי ומטמא. מלתמרינן [דף סה:]. הטיבר [שהתירין חייבין עליו משום טומאה. שאין ניתר לטהורין אין חייבין עליו משום טומאה. [ומוזרין ראתיבנו לטומאה מאסר לר׳ דומיא דכשר אתיבנו דלאחר זריקה. הכא דמתיר לטהורין. הכא דמתיר בלישנא לא לאסר לטמא כהו זריקה. [זבחים פט.]. [דף סה:]. [ויקרא ז:]. [דף סה:]. [ויקרא ז:]. [דף סה:]. [ויקרא ז: